

Directie Toezicht & Handhaving

Zaaknummer : **Z/25/023927**
Documentnummer : **D086849**
Datum : **28 FEB 2025**
Betreft : **Voornemen last
onder bestuursdwang**

Geachte heer Winklaar,

Door middel van dit schrijven wordt u in kennis gesteld van het feit dat het Bestuurscollege voornemens is om u een last onder bestuursdwang op te leggen vanwege het niet nakomen van uw zorgplicht rondom de stortplaats Lagun. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Juridisch kader

Op grond van artikel 1.4, lid 1, van het Inrichtingen- en activiteitenbesluit BES (hierna: IAB BES) is de degene die een inrichting type I, II, III of IV drijft en weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat hiermee nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan die niet of onvoldoende kunnen worden voorkomen of beperkt door naleving van de bij of krachtens het IAB BES gestelde regels, verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.

Op grond van artikel 1.4, lid 3, IAB BES wordt onder het voorkomen, beperken of ongedaan maken van het ontstaan van de nadelige gevolgen verstaan:

- a. een doelmatig gebruik van energie en grondstoffen;
- b. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van:
  - 1° bodemverontreiniging;
  - 2° verontreiniging van het grondwater;
  - 3° verontreiniging van een oppervlaktewaterlichaam;
  - 4° luchtverontreiniging;
  - 5° geluidhinder;
- c. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het tot een aanvaardbaar niveau beperken van:
  - 1° geurhinder;
  - 2° lichthinder;
  - 3° stofhinder;
  - 4° trillinghinder;

- d. het voorkomen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de nadelige gevolgen voor het milieu van het verkeer van personen en goederen van en naar de inrichting;
- e. het voorkomen van risico's voor de omgeving en ongewone voorvallen dan wel voor zover dat niet mogelijk is het zoveel mogelijk beperken van de risico's voor de omgeving en de kans dat ongewone voorvallen zich voordoen en de gevolgen hiervan;
- f. het zorgen voor een goede staat van onderhoud van de inrichting;
- g. de doelmatige werking van de voorzieningen voor het beheer van afvalwater;
- h. het doelmatig beheer van afvalwater, afvalstoffen en energie;
- i. het beschermen van de duisternis en het donkere landschap in door het bevoegd gezag aangewezen gebieden.

Artikel 140, lid 1 van de Wet Openbare Lichamen Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (hierna: WolBES) verleent het Bestuurscollege de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen bij overtredingen van wettelijke voorschriften. Dit artikel biedt de juridische basis voor ingrijpen bij niet-naleving van wet- en regelgeving.

Overwegingen

Zoals in het juridisch kader is beschreven heeft u op grond van het IAB BES een zorgplicht ten aanzien van de stortplaats. Hoewel u niet over een milieuvergunning beschikt, wordt van u verwacht dat u minimaal aan de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.4 van het IAB BES voldoet. Het gaat hier om een zorgplicht die door eenieder ten aanzien van het milieu in acht moet worden genomen. Van een overtreding van de zorgplicht is in beginsel sprake in gevallen waarin ernstige nadelige gevolgen optreden of acuut dreigen op te treden.

Er is een zorgplichtbepaling waarmee kan worden opgetreden tegen milieubedreigende handelingen. Soms kan het gebeuren dat er geen specifieke milieuvoorschriften worden overtreden, maar dat iemand die een bepaalde activiteit verricht (of nalaat) zich toch maatschappelijk onverantwoord gedraagt. In zulke situaties kan de zorgplicht dienen als basis voor handhavend optreden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ontbreken van essentiële plannen. Wanneer bijvoorbeeld een vereist brandpreventieplan niet is opgesteld of actueel gehouden, terwijl daarmee risico's en overlast voor de omgeving kunnen worden beperkt, kan de overheid ingrijpen op grond van de zorgplicht, zelfs als er geen rechtstreeks voorschrift wordt overtreden.

De Inspectie Leefomgeving en Transport (hierna: ILT) heeft een beoordeling gedaan van de situatie op gebied van afvalmanagement op Bonaire en noemde daarbij met name de situatie op en rond stortplaats Lagun "zorgwekkend, complex en urgent." Stortplaats Lagun is de enige officiële afvalstortplaats op het eiland en heeft te kampen met ernstige problemen, zoals aanhoudende branden en ongecontroleerde stort van afval op een ondergrond die daar niet voor is ingericht (bijvoorbeeld zonder onderafdichting).

Door het ontbreken van waterdichte bovenafdicthting van stortcompartimenten vindt ongecontroleerde afvoer van regenwater naar de bodem plaatst, als ook de ongecontroleerde emissies van geur en gas naar de omgeving.

Brandpreventie en -bestrijding

In 2024 hebben zich op de stortplaats Lagun op Bonaire meerdere branden voorgedaan met aanzienlijke gevolgen voor de omgeving. Sinds maart 2024 ontstonden er herhaaldelijk branden op de stortplaats, die niet volledig werden geblust, waardoor voortdurend nieuwe brandhaarden ontstonden en vervolgens rook- en stankoverlast veroorzaakten. Op 5 november 2024 brak er opnieuw een grote brand uit op stortplaats Lagun. Het vuur veroorzaakte een sterke rookontwikkeling, wat onder andere leidde tot de evacuatie van omwonenden binnen een straal van een kilometer. In de nacht van 9 op 10 november laaiden deze branden opnieuw op en werd bovendien een brand geconstateerd bij stortplaats Morotin. De brandweer en Selibon hadden veel moeite om de brand onder controle te krijgen omdat het terrein moeilijk te betreden was vanwege modderige omstandigheden als gevolg van veel regenval. Deze incidenten onderstrepen de dringende noodzaak van een effectief bestrijdings- en preventieplan voor de branden.

Door de aanhoudende branden en rookontwikkeling is het zeer waarschijnlijk dat er op verschillende plaatsen in de stortplaats nog steeds ondergrondse brandhaarden actief zijn. Tot op heden is het niet gelukt om deze situatie onder controle te krijgen. Noch is er uitzicht op een aanpak die het uitbreken van branden in de toekomst voorkomt. Bovendien hebben de branden geleid tot ernstige bezorgdheid over de publieke gezondheid en de effecten op water, bodem en lucht van de omgeving.

Daarnaast is er op locatie sprake van risico's voor het milieu (lucht, bodem, grondwater en brand) die wekelijks toenemen. Uit een recente wetenschappelijke studie blijkt dat het zeewater en het sediment in baai Lagun nabij Selibon ernstig verontreinigd zijn, onder andere met zware metalen. Experts geven aan dat het aannemelijk is dat er eveneens sprake is van risico's voor natuur en volksgezondheid (zie uitspraak van het Gerecht in eerste aanleg van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie met nr. BON202400554 en BON202400576).

Gelet op het voorgaande concludeert het Bestuurscollege dat u de zorgplicht uit het IAB BES onvoldoende naleeft. U bent hierdoor dan ook in overtreding, waartegen het Bestuurscollege door middel van dit schrijven handhavend wensen op te treden.

Belangenafweging

Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met een last onder bestuursdwang of dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd, dit niet te doen.

Bij de afweging van de belangen is het van doorslaggevend belang dat de bescherming van het milieu en volksgezondheid vooropstaat. Hoewel het begrijpelijk is dat de stortplaats Lagun een essentiële functie vervult en dat ingrijpende maatregelen tijd en geld kosten, weegt het risico op voortdurende verontreiniging, brandgevaar en rookoverlast voor omwonenden zwaarder dan het belang om de huidige situatie in stand te laten. Er zijn bovendien al meerdere incidenten geweest zoals blijkt uit vorenstaande.

De belangen van Selibon om zonder ingrepen door te gaan, wegen niet op tegen het algemeen belang dat vraagt om maatregelen ter voorkoming van nieuwe incidenten, verontreiniging en risico's voor mens en natuur.

Samengevat acht het Bestuurscollege het belang van handhaving zwaarwegender dan uw belang om de overtreding voort te zetten. Daarbij wegen de bescherming van publieke gezondheid, natuur, milieu en gezonde leefomgeving, zwaarder dan uw belang in deze.

Voornemen last onder bestuursdwang

Gelet op al het voorgaande is het Bestuurscollege voornemens om Selibon N.V. een last onder bestuursdwang op te leggen. De last zal inhouden dat het Bestuurscollege, wanneer u niet binnen een termijn van 4 weken aan de zorgplicht voldoet, een besluit zal nemen om de overtreding zelf feitelijk ongedaan te maken. Dit kan het Bestuurscollege doen door het inschakelen van een derde partij. De kosten die daarmee gemoeid zijn, komen in beginsel voor rekening van de overtreder.

Handhaving voorkomen?

Het doel van dit voornemen is om ervoor te zorgen dat u de overtredingen van de hierboven genoemde voorschriften beëindigt en dat deze beëindigd blijven. Dit kunt u bereiken door te handelen volgens de voorschriften die zijn vastgesteld in het IAB BES. U dient de overtredingen in ieder geval uiterlijk **binnen 4 weken** te beëindigen. Als de overtreding niet ongedaan wordt gemaakt, is het Bestuurscollege voornemens een definitieve last onder bestuursdwang op te leggen.

Zienswijze

Voordat het Bestuurscollege een definitief besluit neemt, krijgt u de gelegenheid om binnen twee weken na de verzenddatum van deze brief uw zienswijze op dit voornemen te geven. U kunt uw reactie sturen naar het e-mailadres directie_th@bonairegov.com.en deze te richten aan de Directie Toezicht & Handhaving. Vermeld het zaaknummer bij al uw communicatie.

Na het beoordelen van uw zienswijze of na verloop van de gestelde termijn zal het bestuursorgaan een definitief besluit nemen en u daarover informeren.

Hoogachtend,

Namens het Bestuurscollege van het Openbaar Lichaam Bonaire,

Marlon Richardson

Directeur Directie Toezicht en Handhaving

